

03. Zašto se Isusov rođendan slavi 25. prosinca?

54 pitanja i odgovora o Isusu Kristu, pripremljenih od tima katoličkih teologa sa sveučilišta Navarra. Ovo je pitanje br. 3. „Zašto se Isusov rođendan slavi 25. prosinca?"

4.10.2009.

Prethodna pitanja

Prvi kršćani čini se nisu slavili njegov rođendan (npr. Origen, PG XII, 495). Slavili su *dies natalis*, dan

njegovog ulaska u vječnu domovinu (npr. *Martirio de Policarpo* 18, 3), kao sudjelovanju u Isusovom djelu spasenja, pobjedom nad smrću svojom slavnom Mukom.

Sa točnošću održavaju sjećanje na dan kada se je on proslavio, 14. ili 15. dana mjeseca nisana, ali ne na dan kada je rođen, i o kojem nam ništa ne govore evanđelja.

Do III. stoljeća nemamo podataka o datumu rođenja Isusa. Prva svjedočenja apostolskih otaca i crkvenih pisaca ukazuju na različite datume. Prvo indirektno svjedočenje da je rođenje Kristovo bilo 25. prosinca nudi Siksto Julije Afrikanac 221. godine. Prva direktna spominjanje njegove proslave je u filokalijanskom liturgijskom kalendaru iz 354. godine (MGH, IX, I, 13-196): *VIII kal. Ian. natus Christus in Betleem ludae* (25. prosinca rođen je Krist u Betlehemu u Judeji). Nakon

IV. stoljeća svjedočenja o tome danu su uobičajna u zapadnoj predaji, dok na istoku prevladava datum 6. siječnja.

Jedno objašnjenje dosta rašireno, zašto su se kršćani odlučili za taj datum je činjenica da se od godine 274. slavilo u Rimu *dies natalis Solis invicti*, pobjeda svjetla nad najduljom noći u godini. To objašnjenje nalazi uporište jer u Božićnoj liturgiji, crkveni Oci toga doba pronalaze paralelu između rođenja Isusa Krista i biblijskih izraza kao <<sunce pravde>> (Ma 4,2) i <<svjetlo svijeta>> (Iv 1, 4ss). Ipak nema dokaza da je to tako i čini se teško zamisliti da bi kršćani toga doba prihvatili poganska slavlja u svoj liturgijski kalendar, naročito nakon što su preživjeli progone. Moguće je, ipak, s protekom vremena da je kršćanska svetkovina asimilirala poganska slavlja.

Drugo prihvatljivije objašnjenje povezuje datum rođenja sa datumom njegovog utjelovljenja, koji se povezuje sa datumom njegove smrti. U neimenovanoj raspravi o solsticiju i ekvinociju tvrdi se „naš Gospodin je bio začet 8. kalende Abrila u mjesecu ožujku (25. ožujka), a to je dan njegove Muke i njegove poruke, dakle bio je začet na isti dan na koji je umro.“ (B. Botte, *Les Origines de la Noël et de l'Epiphanie*, Louvain 1932, l. 230-33). Istočna tradicija, bazirajući se na drugom kalendaru, muku i utjelovljenje Gospodina slavili su 6. travnja, datumom koji se slaže sa datumom proslave Božića 6. siječnja. Odnos između muke i utjelovljenja je ideja koja je u skladu s antičkim i srednjovjekovnim mentalitetom, koji se divio savršenstvu svemira kao cjeline. Gdje su velika Božja djelovanja bila međusobno povezana. Takav koncept nalazi svoje korijene i u židovstvu, gdje stvaranje i spasenje povezuje se s

istim mjesecom nisanom. Kršćanska umjetnost odražava istu ideju kroz povijest slikajući Navještenje djeteta Isusa Blaženoj Djevici, gdje silazi s neba sa križem. Tako je moguće da kršćani povezuju otkupljenje sa njegovim začecem i to određuje datum rođenja. Najznačajniji je bio odnos između stvaranja i križa, između stvaranja i začeca Krista "

Bibliografía: Josef Ratzinger, *El espíritu de la liturgia. Una introducción* (Cristiandad, Madrid, 2001); Thomas J. Tolley, *The origins of the liturgical year*, 2nd ed., Liturgical Press, Collegeville, MN, 1991). Existe edición en italiano, *Le origini dell'anno liturgico*, Queriniana, Brescia 1991.

Juan Chapa

pdf | document generated
automatically from <https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/03-zasto-se-isusov-roendan-slavi-25-prosinca/>
(6.08.2025.)